

ATATÜRK'ÜN AKIL-BİLİM VE GENÇLİK KONUSUNDA GÖRÜŞLERİ (OKT. YUSUF ERCAN)

Devlet ;Toplum ve düşünce hayatını çağdaştırmağa hukuku, Eğitimi akılcı temellere oturtmaya kararlı olan Atatürk, uygarlık yarışında geri kalmamak için bunun kaçınılmaz olduğu düşüncesinde idi.

1924'te büyük zaferlerin 2. yıldönümünde Dumlupınar'da yaptığı tarihi değerdeki özlü konuşmasında şöyle diyordu;

“Milletimizin amacı milletimizin ideali.....tam manasıyla medeni bir toplum olmaktır... Dünyada her milletin varlığı hür ve bağımsız yaşama hakkı, sahip olduğu ve yapacağı medeni eserlerle orantılıdır.. Medeniyet yolunda yürümek ve başarılı olmak yaşamak için şarttır.. Bu Yol üzerinde duranlar veya bu yol üzerinde, ileriye değil, geriye bakmak bilgisizliğinde ve gafletinde bulunanlar, medeniyetin coşkun seli altında boğulmaya mahkumdurlar.

Medeniyet yolunda başarı, yenilikleri kavrayıp uygulamaya, yenileşmeye bağlıdır. Toplum yaşayışında, bilim ve teknoloji alanında başarılı olmak için tek ilerleme ve gelişme yolu budur. Hayata hakim olan hükümlerin zamanla değişmesi, gelişmesi ve yenileşmesi zorunludur. Medeniyetin yeni buluşları, teknolojinin harikaları dünyayı değişmeden değiştirmeye sürükleyip durduğu bir dönemde yüzyılların eskittiği köhne zihniyetlerle, geçmişe sağlanmakla varlığımızı korumak mümkün değildir.”

Atatürk'ümüzün akılcı ve bilimci dünya görüşünün değerini daha iyi anlamak için Osmanlı devletinin bu konudaki görüşlerine bakmakta fayda vardır.

Prof. Dr. Erol Güngör'ün “Medrese ilim ve Modern düşünce” başlıklı makalesinde, Tıp ve hendere(Hesap) Kanuni devrine kadar okutulmuş, ondan sonra Osmanlı medreseleri, Tefsir, Fıkıh, kalam hadis dersleri okutan birer ilahiyat mektebi haline gelmiştir. XVII. Y. Yılda medrese alimleri arasında tartışılan konular genellikle ne insanı dinden çıkarır, ne çıkarmaz konusuydu, örneğin “ Bir ipliği sinek pisliğine batırıp, toprağa gömerseniz nâne biter”

Immanuel Kant, Dünya düşünce tarihinde devrim yapan <<Saf aklın eleştirisi>> adlı eserini yayınladığı sıralarda, (1781) Bundan birkaç yıl önce 1773'te OSM Devrinde şöyle bir olay geçti; o yıl Baron'de Toodd'un girişimleriyle Hasköy'de, ilerde kurulacak Mühendishaneye temel olması için bir” Hendesehane”açıldı bu hendesehane'nin açılmasına itiraz eden bazı hendeseciler çıktı Bunun Üzerine Baron de Tood, bunları sınava çekti, bilgilerini anlamak istedi Soru, bugünkü ölçülerimiz içinde dehşet vericidir.”Bir üçgenin iç açılarının toplamı kaç derecedir? Kimse cevap veremedi sonunda içlerinden biri “üçgene göre değişir” dedi (İH uzun çarşılı, osm tar. IV. Say 480

Evrenin en büyük gerçeklerinden biri olan çekim kanunu XVII. Y. Yıl sonlarında Newton tarafından bulunup açıklanıyor; bilimin gelişme hızı akılları durduracak ölçülere çıkıyordu. Aynı sıralarda leipniz, diferansiyel matematiğin ilkelerini dünyaya ilan ediyordu. Aynı yıllarda, 1716'da Avusturyalılarla yaptığımız petervaradün savaşı, vezir-i azam Damat Ali Paşanın müneccimlere danışması sonucu yitiriliyor ve yıldız hesaplarını doğru yapmadığı, bu nedenle savaşın kaybedildiği iddiası ile bu molla cezalandırılıyordu. (İ:H: uzunçarşılı, osm. Tar, IV, Ankara 1956)

Osmanlı bilimsel düşünceye o kadar yabancı kalmışlardı ki aynı savaşta şehit düşen Ali Paşa'nın malları müsadere edilirken kitaplarından felsefe, eski çağ tarihi ve Astronomiye ait olanların genel kitaplara konulması, Şeyhülislam Efendinin fetvası ile yasaklanıyordu.

Demek ki, yıldızlara inanarak savaş yöneten Ali Paşa, devletin en saygın ve en bilgili adamı sayılan devrin Şeyhülislamından daha ileri düşünceli imiş, Teleskop ve dürbün 1608'de Avrupada kullanılmaya başlamıştır. Medreseli iki türk astronomunun 1672 yılında, teleskopdan habersiz olduğu saptanmıştır. Bütün bunlar Osmanlıların XVI yy. batıdan

başlayan “Akıl çağının” içine giremediklerini, bu çağın nimetlerinden yararlanamadıklarını göstermektedir.

Akıl çağı, büyük Matematikçi ve filozof Descartes’in XVII. yy. başlarında yaydığı “Akılcılığın” Rasyonalizmin egemen olduğu dönemlerdir. Ama Rasyonalizm felsefi görüş bakımından aykırı olan deneycilik de aslında akıl çağının içindedir. Rasyonalizm, bilgiyi edinmek için ilk ve önemli işlevin akla düştüğünü söylerken deneyciler, bilgimizi ancak deneyle kazanabileceğimizi ileri sürerler. Bize kalırsa aslında deneycilerde; eninde sonunda akla dayanırlar, deneyle kazanılan bilgilerin gerçek anlamda eleştirilmesi, sistemleştirilmesi, gene akılla olacaktır.

İşte XVI. Y. Yıl sonlarında batıda yayılan akılcılık, deneycilik ile birlikte akıl çağını aşmıştır. Antik felsefeyi dirilterek akıl ile inancı bağdaştırmaya çalışanlar, ilk önce İslam bilginleridir, İslam bilginleri, Yunan filozoflarından Platon’u Aristo’yu tanıdılar. Doğa bilimleri alanındaki belli başlı eserleri tanıdılar.

İslam dünyasında böylece bir uyanış oldu ve XI. Y. Yılda bu gelişme doruğa ulaşmışken, Aynı y. Yılda GAZALİ (1058-1111) nin başlattığı mistik akım, İslam akımına egemen oldu. Bu yeni akım, “AKILA GÜVENİLMEMESİNİ, GERÇEKLERİN ANCAK İNANÇ İLE KAVRANABİLECEĞİNİ” belirtiyordu. Doğu İslam alemi bu akıma tutsak oldu.

Oysa ortaçağ sonlarında Akılcılığı yalnız pozitif bilimlerde değil, her alanda yerleştirdi. Rönesans ve reformun getirdiği ortam içinde düşünce özgürleşti; aklın ışığı ile bağımsızlaştı. İleride bu devlet ve siyaset felsefesine de yansiyarak aklın ürünü olan DEMOKRASİ’de XIX yy tarihteki yerini almıştır.

Osm. Devleti, XVII. y. yıla kadar nispeten bazı gelişmeleri izlemiş ancak XVII. y. Yıldan sonra devletin gidecek tutuluşu sonucunda her şey dinin içinde aranmıştır. (Tıp, Fizik, Matematik bile dinin içindedir.) XIX y. Yılda din kadar önemli başka bir konu daha vardır ki, o hiç ihmal edilmez. Bu da “İlm-i nücum” yani astroloji, saray başta olmak üzere, müneccimsiz hiçbir iş görülmez duruma gelmiştir., ilk zamanlarda böyle sofsatalara aldırış etmeyen gerçekçi padişah ve devlet adamları gitmiş, her işini yıldız falıyla saptanan “eşref saate” bırakanlar gelmiştir. Müneccimbaşı sarayda seçkin bir yere sahip görevlidir.

1757-1774 tarihleri arasında I. İbrahim düşünceli ve reform yanlısı padişah III. Mustafa, batıdaki gelişmeyi takdir edip, Osm. Devrinde de düzeltim yapmak ister ama ona göre Avrupalıların ileri gitmesinin baş nedeni çok iyi müneccimlere sahip olmasıdır. XVI yy. Dünya haritasını çizen bir piri reis çıkmışken, daha sonraki yıllarda (XIX. yy) coğrafya derslerinde harita göstermek, çizmek şeriatı aykırıdır diye fetva ile yasaklanmıştır.

Bunun acısı 1770’de bir Rus donanmasının Baltık Denizinden Akdeniz’e açılmasını, başta padişah kaptan-ı Derya ve herkes Rus donanmasının ancak Venedik’teki kanallar yoluyla Akdeniz’e açılabileceği gibi dar görüşlü değerlendirmişlerdir.

XVII. y. Yıl sonlarında sonlarında hendesehane ve Mühendishaneler açılır. Ancak amaç, akıl çağını kavramak değil, iyi ve güçlü ordulara kavuşmak, eski güçlü günlere dönmek özlemi vardı II. Mahmut döneminde, batı biliminde geçiş isteği anttı, Eğitim etkinliği genişletildi. Ama skolastik kafa batı biliminde direniyordu. Tıbbiyer açıldı, ama zamanın şeyhülislam anatomi derslerinde, Müslüman cesetlerden yararlanmaya izin vermemiştir. Fakat sultan cesurca bir kararla şeyhülislamın yasağını kaldırdı. Bu davranış, II. Mahmut’un “Gavur padişah” olarak karalanmasına yetmişti.

Tanzimattan sonra da önemli yenilik ve değişikliklere rağmen akılcılık ve bilim devlet ve toplum hayatına girmiştir. Devlet ve toplum hayatına bir bütün olarak girmesi ancak Atatürk ile gerçekleştirilmiştir. XIX. y. Yılın ikinci yarısında 1862’de o günün bilginlerinden Mustafa Behçet Efendi ve kardeşinin yazdıkları Mezar Esrar (Bin sır) adlı bilim kitabında; bilimin dışında her şey vardı. Bu sözde bilim kitabında; çiçek hastalığından korunmak için, çocuklara merkep sütü içirilmesi tavsiye ediliyor. (Halbiki çiçek aşısı, Türkiye’de halk

tarafından basit yöntemlerle uygulanıyordu. Bu aşya batıya tanıtan İngiltere'nin Türkiyedeki Sefirlerinden birinin eşi olan lady Montagu'nun mektuplarıydı.

61. sır ise şuydu? “suçlu bir kimseye bildircin dili yedirilirse, sorguda bütün suçlarını itiraf eder.” Aynı kitabın 327'nci sırrı ise şöyle idi; Karnabahar tohumu dört sene sonra dikilse bu tohumdan şalgam ve şalgam tohumu dört sene sonra dikilse karnebaha çıkar.”

Akılçı yaklaşımından uzak bu softa zihniyet matbaayı Türkiye'ye 277 yıl sonra 1727 de getirilmesine fetva verilmiştir. 1580 yılında TAKİYÜDDİN adlı bir astronomi bilginine İstanbul'da bir rasathane kurduruluyor.dar görüşlü Şeyhülislam Ahmet Şemseddin efendi ; bir fetva veriyor.”Göklerin sırrını öğrenmeye kalkışmanın küstahlık olduğunu ve rasathane kuran devletlerin yok olacaklarının” söylemesi üzerine rasathane bir gecede yerle bir edilmiştir.

Atatürk çok takdir ettiği fatih'in bile Skolastik düşünceye yenik düştüğünü 5 kasım 1925'te Ankara Hukuk Fakültesi'ni açılırken yaptığı konuşmada göstererek, akli bilimi rehber kabul etmek gerektiğini vurgulamıştır.” Bütün cihana karşı İstanbul'u ebedi olarak Türk ulusuna mal etmiş olan kuvvet hemen aynı yıllarda icat edilmiş olan matbaayı, şeyhülislamın direncini kırarak Türkiye'ye kabul ettirmeyi başaramamıştır.

İşte Atatürk'ün Skolostik düşüncenin yaşamasına izin verilmemesinin tek yolu ulusumuza akılcılığı, laik devlet yoluyla Türkiye'ye sokmuş olmasıdır. Bu iş için başka çare kalmadığını 600 yıllık Osmanlı tarihindeki tüm denemeler kanıtlamıştır. Böylece Atatürk'ün çağdaş,uygar bir Türk ulusu yaratmak yolunda gerçekleştirdiği devrimleri, bir bütün olarak akılcılıktan çıkmaktadır. Cumhuriyet devrimi harf , eğitim, hukuk devrimleri, hep aklın buyruğu olduğu için yapılmışlardır. Türkiye , geç de olsa Atatürk'le akıl çağına girmiştir. Japonları bir yana bırakırsak doğuda akıl çağına en erken geçen toplumun biz olduğunda söylemeliyiz.

Biri aydınlığa refaha ve mutluluğa ancak akılcılık ve bilim götürecektir.başka hiçbir yolu yoktur.”Maddiyat içi,n maneviyat muvaffakiyet için hayatta en gerçek yol gösterici bilimdir. Fendir. Bilimin ve fennin dışında rehber aramak gaflettir, cehalettir (doğru yoldan sapmadır.)

Atatürk'ün çağdaşlaşma atılımının temelinde en geniş ve olumlu anlamıyla akılcılık vardır.Dünyaya ve Evrene akıl gözü ile bakıp anlamak daha iyiye, güzele doğruya varmak için gelenekçi tutumdan vazgeçip, Milli ve Milletlerarası sorunlara duygusal ve doğmetik açıdan, peşin hüküm ve kalıplarla değil, akılcı,bilimci ve pragmatik bir yaklaşımla eğilmektir.

Büyük zaferden hemen sonra Bursa'da bulunduğu sırada kendisini kutlamaya gelen bir grup İstanbullu öğretmenlere hitaben şöyle diyordu;

<<yurdumuzun en bakımlı en şirin en güzel yerlerini üç buçuk yıl külli ayaklarıyla çiğneyen düşmanı dize getiren başarısının suru nerededir biliyormusunuz? Orduların yönetilmesinde bilim ve fen ilkelerini önder edinmemizdekine”Aynı konuşmasında “ hiçbir mantıklı esase dayanmayan bir takım görüşlere saplanıp kalmakta ısrar eden milletlerin ilerlemesinin güç olacağını; ilerlemeye engel olan kayıt ve şartları aşamayan milletlerin hayatı akla uygun ve pratik şekilde gözlemleyemeyeceklerini ve başka milletlerin egemenlikleri ve esareti altına girmeye mahkum olacaklarını belirtmiştir.

Türk ulusunu geri bırakan sebep cumhuriyet devrine kadar gerçek anlamda bilim ve teknolojiyi izleyen bir dönemin yaşanmamış olmasıdır. Atatürkçülükte akılcılığın temeli olan bilim ve teknoloji her alanda esas olmalıdır.

Atatürk Büyük Nutkunda T.C. nin kurulmasında temel prensip olarak bilim ve tekniğin esas alındığını dile getirmiş ve ayrıca; milletimizin siyasi, sosyal hayında milletimizin fikri terbiyesinde de rehberimiz ili ve fen olacaktır. “diyerek bilim ve teknolojinin kullanılacağı diğer alanlarıda göstermiştir.

“Gözlerimizi kapayıp tek başına yaşadığımızı düşünemeyiz, memleketimizi bu çember içine alıp dünya ile alakasız yaşayamayız. Aksine yükselmiş, ilerlemiş, medeni bir millet olarak, medeniyet düzeyinin üzerinde yaşayacağız. Bu hayat ancak ilim ve fenle olur. İlim ve fen nerede ise, oradan alacağız ve her millet Ferdinin kafasına koyacağız.

İlim ve fenin her dakikadaki safhalarının gelişimini anlamak ve ilerlemenin zamanında takip etmek şarttır. Bin , iki bin, binlerce yıl önceki ilim ve fen lisanının koyduğu kuralları, şu kadar bin yıl sonra bugün aynen uygulamaya kalkışmak elbette ilim ve fen'in içinde bulunmak değildir”

Atatürk'e göre cehalet ve taassuptan uzak, ilme ve akılcılığa dayanan uygarlık yolu, toplumlar için zorunlu bir yoldur. Çünkü; Medeniyet öyle kuvvetli bir ateştir ki, ona ilgisiz kalanları yakar, yok eder,” Uygar olmayan insanlar ve toplumlar, daima uygar olanların ayakları altında kalmaya mahkum olacaklardır.

Oysa Atatürk, Türk ulusunun Karakter, çalışkanlık, Zeka milli birlik özelliklerinin yarısına ilerleme ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale müspet ilim olduğu için Türk milletinin bu uygarlık yarışını kazanacağına inanmaktadır.

ATATÜRK VE GENÇLİK

Atatürkçü görüş, gençliğe önemli bir yer verir. Tarihte hiçbir lider, Atatürk kadar ulusunun gençliğe güvenmemiş, onun kadar gençliğe değer vermemiş, onun kadar gençlikle bütünleşmemiştir.

Daha milli mücadele başlamadan önce Atatürk için Türk gençliği başlıca umut kaynağıydı. 1918'de kendi el yazısı ile”Her şeye rağmen muhakkak bir ışığa doğru yürümekteyiz. Bende bu imanı yaşatan kuvvet, yalnız aziz memleket ve milletin hakkındaki sonsuz sevgim değil, bugünün karanlıkları, ahlaksızlıkları, şarlatanlıkları içinde sırf vatan ve hakikat aşkıyla ışık sermeye ve anlamaya çalışan bir gençlik görmemdir.”

Milli mücadele yıllarında, Sivas kongresi günlerinde İstanbul gazetelerinin başyazarları, hatta kurtuluş savaşının önde gelenleri “manda” tezini savunurken, kongreye yüksek öğrenim temsilcisi olarak arkadaşları adına askeri tıp örgencisi bir genç (Hikmet) heyecanla söz alarak.”Mandayı kabul etmeyeceğini, kabul edecek olanlar varsa, bunları kim olursa olsun red ve takbih edeceklerini söyler” farzı mahal (gerçekleşmesi imkansız bir varsayım) olarak manda fikrini M. Kemal kabul edecek olsa onu da reddedeceklerini” haykırın.

M. Kemal, son derece duygulanmıştı. Heyecan dolu bir sesle:”Arkadaşlar gençliğe bakın, Türk bünyesindeki asil kanun ifadesine dikkat edin.” der.

Yıllar sonra “Asil kan” sözünü büyük nutkunda da kullanacaktır. Genç tıp öğrencisine hitaben “Evlat müsterih ol “:gençlikle iftihar ediyorum ve gençliğe güveniyorum .Azınlıkta kalsak dahi mandayı kabul etmeyeceğiz parolamız tektir ve değişmez Ya istiklal ya ölüm !... güvencesini verir ve genci alnından öperek şöyle der”Vatanın bütün ümidi ve geleceği size genç nesillerin anlayış ve enerjisine bağlanmıştır.”

Yine 1919 da kurtuluş savaşı başlarında “Biz her şeyi gençliğe bırakacağız. Geleceğin ümidi, ışıklı çiçekleri onlardı. Bütün ümidim gençliktedir.

Aslında M. Kemal ve kurtuluş savaşının ön saftaki lider kadrosu da genç sayılırlar. Samsun'a çıktığında 38 yaşındaydı. Her şeyden önce kafa yapısı ve heyecanı ile de gençti. Rauf Bey, Refet Bele, K. Karabekir, A. Fuat paşa İsmet paşa 37-38 yaşlarındaydılar. İsmet paşa daha da gençti. Milli Mücadeleyi destekleyen Sivil aydınlar da gençti. Fatif Rıfkı, Ruşen, Eşref, Y. Kadri, Y. Kemal Beyatlı 25-30 yaşlarında

Bu “Altın kuşak” istibdat devrini yaşamış, II. Meşrutiyeti ve onu izleyen çalkantıları, Balkan felaketlerini yaşayarak, bunlardan gerekli devleri çıkarmış bir kuşaktı. Birinci dünya savaşının ateş çemberinden geçmiş yürekleri yanmış, genç yaşta büyük tecrübe edinip

olgunlaşmışlardır. Atatürk Hayatı boyunca gençleri desteklemekten geri kalmadı. Yetenekli gençlere değer vermenin başarı için şart olduğuna inandı.

Düşmanın en tehlikeli günlerinde, Sakarya savaşından biraz önce Ankara'da toplanan milli eğitim kongresine Türk gençlerinin nasıl yetiştirilmesi gerektiğini anlatıyor. Ve şöyle diyor; "Gelecek için hazırlanan vatan evlatlarına, hiçbir güçlük karşısında yılmayarak tam bir sabır ve metanetle çalışmalarını ve öğrenim gören çocuklarımızın ana ve babalarına da yavrularının öğreniminin tamamlanması için hiçbir fedakarlıktan çekinmemelerini tavsiye ederim."

Büyük Zaferden sonra "Milletin bağrında temiz bir nesil yetişiyor. Bu eseri ona bırakacağım ve gözüm arkamda olmayacak."Cumhuriyet ilan edilmeden Adana'da Türkocağında "Sizin gibi gençlere malik buldukça, bu vatan ve milletin şimdikiye kadar elde etmeyi başardığı zaferlerin üstüne çok daha büyük zaferler koyabileceğine şüphe etmiyorum.

30 Ağustos 1924'te büyük Zaferin 2. yıldönümünde dumlupınar'da bağımsızlık savaşımızı anlatırken, son sözlerini özellikle memleketimizin gençliğine yöneltmek istiyorum; Gençleri, cesaretimizi artıran ve sürdüren sizsiniz. Siz olmakta olduğunuz terbiye ve irfanla insanlık meziyetinin, vatan sevgisinin, fikir hürriyetinin en kıymetli timsali olacaksınız. Ey yükselen yeni nesil!...Gelecek sizden, Cumhuriyeti biz kurduk onu yüceltecek yaşatacak olan sizsiniz!

1927'de verdiği Büyük Nutkunda Kurtuluş savaşını siyasi ve askeri yönünü belgelerle açıklar. İMP luğunun nasıl çıktığını, genç T:C: nin nasıl doğduğunu Türk devriminin amaçlarını açıklar. Nutkunun sonunda şöyle der! " Bu Konuşmamla milli hayati sona ermiş sayılan büyük bir milletin bağımsızlığını nasıl kazandığını bilim ve tekniğin en son esaslarına dayalı, milli ve çağdaş bir devleti nasıl kurduğunu anlatmaya çalıştım.

Bütün ulaşılmış olduğumuz sonuç, yüzyıllardan beri çekilen milli felaketlerden alınan derslerin ve bu aziz vatanın her köşesini sulayan kanalların bedelidir. Bu sonucu, Türk gençliğine emanet ediyorum."Arkasından gençliğe hitabeyi okur, bütün bakışları, Ankara ovasının derinliklerine dalar. Gözlerinden Türk Gençliğine olan güven ve sevginin ifadesi olan birkaç damla yaş süzülür

Atatürk'ün gözünde, Türk gençliği milletin dinamik kesimidir, geleceğidir, taze güçtür, asil kandır, milletin özsuyu, hayat kaynağıdır. Gençlik idalisttir, çıkan ardında değildir. Daima iyiyi doğruyu ve güzeli anar. Hakkın doğrunun yanında yer alır. Yorgunluk nedir bilmez. Bezginliğe kendini kaptırmaz. Açık düşünceli, açık sözlü, dürüst ve yapıcıdır.

T.C. Devleti iç ve dış tehlikelere karşı Türk devrimini ve Cumhuriyeti korumak için fikren, ilmen, bedenlen, fenen, kuvvetli, erdemli, yüksek karakterli bilimden güç alan, fikir eğitimiyle olduğu gibi beden eğitimiyle de yeteneklerini geliştirmiş güzel sanatları seven, yorulmak bilmez derecede çalışkan bir gençlik yetiştirmek devletin görevleri arasındadır.

Kendisini en iyi şekilde yetiştirmek için her olanaktan yararlanarak var gücüyle çalışmakta Türk gencinin görevidir. Türk genci göreceği öğrenimin sınırı ne olursa olsun ilk önce ve her şeyden önce Türk Milletinin bütünlüğünü, Bağımsızlığına, benliğine yünden tehlikeleri göğülemek gerektiğini öğrenmiş olmalıdır.

Atatürk'e göre <çalışmaksızın fikri gelişme ve ahlaki olgunluk da mümkün değildir. "Tembellik bütün kötülüklerin anasıdır" çalışmaktan bu cezadan bir sıkıntıdan bir kötülükten kaçır gibi kaçınmak, çok kötü ve tedbirsizce bir harekettir. Çalışmak, ilk sıkıntılara ve isteksizliklere üstün geldikten sonra en şiddetli bir zevktir. Çalışmayı, ceza saymak, onun güzelliklerini ve iyiliklerini tanımamak tabiata karşı haksızlık olur. İnsan çalışmadığı işi eli altında veya kafasının içindeki eserini büyütmekte ve yükselmekte gördüğü zaman ne büyük zevk duyar... Bu zevk, bütün zahmetleri, saban arkasından dökülen terleri, sanatkarın, düşünürün bazen pek acılı olan yorgunluklarını derhal unutturur.

Atatürk, hayatının sonuna kadar Türk gençlerine çalışkanlık öğüdü vermekten geri kalmamıştır."T.C. nin özellikle bu günkü gençliğine ve yetişmekte olan çocuklarına hitap

ediyor;”Batı senden Türkten çok geriydi manada,fikirde,tarihte bu böyleydi.Eğer bugün batı teknikte bir üstünlük gösteriyorsa,ey Türk çocuğu o kabahat da senin değil,senden öncekilerin affedilmez ihmalinin bir sonucudur.Şunu da söyleyeyim ki çok zekisin!..bu belli fakat fakat zekanı umut!..Daima çalışkan ol!..

Atatürk,Onuncu Yıl Nutkunda:”Geçen zamana oranla daha çok çalışacağız.Daha az zamanda,daha büyük işler başaracağız!”

Atatürk,Türk gençliğinin,Türk devrimine ve Cumhuriyete sahip çıkacağından emindi,Kendisine uzun yaşamağa çalışmasını,aksi halde eserinin yıkılabileceğini söyleyenlere cevabı şu olmuştur.”Unutmayınız ki,Mustafa Kemaller yirmi yaşındadır “

Behçet Kemal Çağlar,”İstedğin hasada bu yurttta rençperiz biz.Senin Mustafa Kemal dediğin gençleriz biz!

Türk Gençliği;Atatürk’ün ışıklı yolunda var gücüyle çalışarak,onun ilkelerine ve eserine sahip çıkarak,bu güvene layık olduğunu göstereceğine eminiz.Eseri sonsuza kadar yaşatılacaktır.Ruhu şad olsun!

CUMHURİYET’İN TARİHSEL GELİŞİMİ VE ÖNEMİ

Okt. Yusuf Ercan

CUMHURİYET KAVRAMI : Cumhuriyet dilimize Arapçadan gelerek yerleşmiş bir kavramdır. Cumhuriyet, halk ahali anlamına gelir. Siyasi bir rejim olarak Cumhuriyet, halk yönetimidir. Egemenlik bir kişiye gruba değil halkın tamamına ait bir yönetim biçimidir.

Cumhuriyet,bir devlet biçimidir. Devlet ise soruları belirlenmiş bir ülke içindeyaşayan ve ve ortak bazı özelliklerine sahip insanların kendi içlerinden çıkardıkları güçle (yani egemenlikle) örgütlenip yaşamalarından oluşan bir toplumsal kurumdur.

Cumhuriyet yönetiminde. Egemenliği de kullananlar seçimle işbaşına gelirler. Ancak seçim belli aralıklarla periyodik olarak yenilenmelidir. Seçimler bir kez yapıldırsa Egemenlik süresiz olarak birine verilirse karşımıza bir monarşi monarşi veya diktatörlük çıkar monarşi Egemenliğin bir kişiye ait olduğu yönetim biçimidir.diğer adıyla (Mutlakiyet) Egemenliğin belli kimselerden oluşan insanların elindeki yönetim biçimi ise “OLİGARŞİ”dir.

CUMHURİYET ÇEŞİTLERİ: Cumhuriyetle seçim kimlerin yaptığı önemlidir. Eğer, Egemenlik hakkını kullananları çok sınırlı sayıda kişiler seçerse o zaman Oligarşik bir Cumhuriyet vardır.. (seçkin varlıklı bir zümre) Eğer, seçime ülkede yaşayan herkes katılabiliyorsa karşımızda halka dayalı bir Cumhuriyet var demektir. Bu tür Cumhuriyetleri de ikiye ayırmak gerekir. Eğer halk seçimi özgürce yapabiliyorsa, o toplumda temsil edilen belli başlı düşünce akımlarının taraftarları siyasi partiler kurup halkın karşısına çıkabiliyorsa demokratik bir Cumhuriyet söz konusudur.

Ama bir Cumhuriyette vatandaş yalnız bir partiye oy vermek zorunda ise o zaman demokratik olmayan bir Cumhuriyet karşımızdayız. Bu iki ana devlet biçiminin arasında kalan bir önemli tür daha vardır ki o da monarşinin bir çeşididir. Bu türde halk ile hükümdar Egemenliği bir ölçüde paylaşırlar. Egemenliği halk kullanır; ama devletin başı olan hükümdar-yani belli bir aileden gelen kişi Egemenliğin sahibi imiş gibi görünür. Avrupa’da Demokrasi ve Monarşi taraftarlarının uzun bir mücadele sonunda eriştikleri bu devlet

biçimine “Meşrutî monarşi” ya da demokratik monarşi adı verilmektedir. (İngiltere,İsveç,Norveç,İspanya vb. gibi) o yüzden meşrutî monarşi de bir demokrasidir. Ama Cumhuriyet değildir.

TARİHTE CUMHURİYETLER: Halkın kendini yönettiği demokrasi anlamına gelen yönetimler ilk çağlarda Mazepotamya’da, eski yunan kent devletlerinde, (Isparta, Atina)Roma’da görülmüştür. Venedik, Ceneviz,Floransa’da Cumhuriyete benzer yönetimler görülmüştür. Ancak ilk çağlardaki bu birkaç istisna dışında XVIII. Y. Yıl sonlarına kadar demokrasinin egemen olduğu devletler göremiyoruz. Mutlak monarşiler her yerde geçerliliğini sürdürmüştür.

Batıda XV-XVI. Y. Yılda Rönesans ve reformda birlikte genel bir uyanış başlamıştır.Doğa bilimlerinde Sanat, edebiyat alanında özgürlük akımı başlamıştır. Akılcılık, (Rasyonolizm) ön plana geçince, bütün insanların eşit ve özgür olmaları gerektiği bilinci öne çıkmıştır, bu çerçevede bir kişinin egemenliğinin aklı aykırılığı tartışılarak, egemenliğin toplumun tümüne ait olması gerektiği mücadelesi başlamıştır.

Bazı düşüncelere göre egemenlik kayıtsız-şartsız ulusa ait olmalıydı. Ulus, egemenliğini dilediği gibi kullanmalı,yöneticiler, ulusça seçilmeli, her an denetlenebilmeli idi! Kişiler, doğuştan özgür ve diğerlerine eşittirler. Devletin görevi, bu özgürlükleri korumak ve geliştirmek olmalıydı. Özellikle ünlü Fransız düşünürü Y”Yak Rousseau /1712-1778) düşünüyordu. Yani demokratik Cumhuriyet taraftarıydı.

Bazılarına göre ise devletin üç temel güvencinin yani yasama,yürütme ve yargı güçlerinin ayrı ellere verilmesi gerekirdi.Devlet biçimi önemli değildi! Bütün bu sorun Egemenliğin öğelerini eşit dağıtmaktı. Bu bakımdan hükümdar yürütme gücünün başında kalabilirdi. Ancak yasama gücü halk tarafından seçilmiş bir kurula verilmeli, yargı gücü de bağımsız olmalıdır. Güçler ayrılığı denilen bu sistemi İngilizler ortaçağ sonlarından itibaren uyguluyorlardı. Montoskiyo (1689-1755) bu fikri savunarak monarşilerin düzelip düzelip demokratikleşebileceğini düşünüyordu.

1774 yılında İngiliz Egemenliğine karşı ayaklanan **AMARİKALILAR”** Demokratik bir Cumhuriyet kurarak eşitlik ve özgürlük ilkelerini güvenceye alan dünyanın ilk yazılı anayasasını yapmışlardır.

1789 öncesine kadar Fransa’da ve dünyanın birçok ülkesinde insanlar mutlak krallık düzeninde temeli eşitsizliğe dayanan insanların doğuştan ölüncüye kadar soylular, Rahipler, Burjuvalar,köylüler, sınıflar halinde yaşadığı düzen 1789 Fransız devrimiyle yıkılarak, sınıfların ortadan kalktığı yasal olarak herkesin eşit, özgür olduğu demokratik laik Cumhuriye kurulmuş ve ihtilal savaşlarıyla bütün dünyaya yayılıp örnek olmuştur.

TÜRK TOPLUMUNDA DEMEKRASİ VE CUMHURİYRT ANLAYIŞININ ATATÜRK’E KADAR GELİŞİMİ

İslam dinini kabul etmeden önce orta Asya Türkleri Monarşiden çok Olligarşik devlet devlet biçimlerine eğitim göstermişlerdir. Hakanlar, Kurultaylarda seçilirdi. Hareketli ve enerjik topluluğa sahip olan Orta Asyatürde toplumlarda ayrıcalık fazla göze çarpmazdı.Türkler İslamlığı kabul ettikten sonra devletlerin yapısı monarşiye dönüşmüştür. Son Türk İmparatorluğunu kuran Osmanlılarda Egemenlik, bütünüyle Osmanlı ailesine aittir.

Din ve Ahlak kuralları dışında hiçbir güç padişah dediğimiz Osmanlı hükümdarını sınırlıyamazdı.islam dini kuralları devlet yönetiminde uygulanan Osmanlı devleti tam bir şeriatdevleti idi. Bütün uygulamalar Fetva ile gerçekleştirilirdi.(Şeyhülislam)

Bu fetva düzeni, batıdaki bütün yenilik ve gelişmelere sınırlarını kapatınca giderek tutuculaşan ve her alanda geri kalan OSM. imp. 17. yy. sonra giderek toprak kaybetmeye küçülmeye başlamıştır.III. Selim ve II. Mahmut Zamanında bazı reformlarla askeri ve idari alanda eğitim alanında bu gerileyiş durdurulmaya çalışılmıştır.

Batıdaki gelişmelerden Rönesans'dan, referandumdan Fransız devriminden sanayileşmeden uzak kalan osm imp. Demokrasi anlamında ilk basamak diyebileceğimiz Tanzimat Fermanıyla (1839) devleti kanunlarla devri açılmış,

Vatandaşların mal can, namus güvenliği getirmiştir. Abdülmecit, bir süre sonra 1856 yılında islihat Fermanıyla bazı müslümlere de benzer hakları vererek vatandaşlar arasında hukuk farklılıklarını kaldırıp herkesi kanun önünde eşit tuttu.

Osmanlı Devleti; ilk kez 1876 yılında Meşrutiyeti ilan ederek Anayasa da hükümeti göreve atamak, meclisi açıp kapamak, kanunları onaylamak gibi yetkiler padişaha aitti: Bir süre sonra 1877-78 Rus savaşı toplayınca, padişah II. Abdülhamit Meclisi kapattı ve bütün özgünlükleri rafa kaldırıp yeniden mutlak hükümdarlığa geri döndü. II. Abdülhamit'in baskı yönetimine karşı kurulan İttihat ve Terakki Cemiyetinin çalışma ve eylemleri sonucu 1908'de ikinci kez meşrutiyet ilan edilerek seçimler yapıp parlamento aşıldıysa da demokrasi gelişemedi

Osmanlı devleti dağılma dönemine girmişti. Milliyetçi ayaklanmalarla imp. Luk sürekli parçalanıyordu. 1911 Trablusgarp, 1912 Balkan savaşları ve nihayet Birinci Dünya savaşlarında yenilen Osmanlı devleti tam anlamıyla tarihe kavuşacakken, Osm. İmp. luğunun 30 ekim 1918 de imzaladığı Mondros Ateşkes Anlaşmasıyla işgaller başlamıştı. 19 Mayıs 1919'da Görevli olarak Anadolu'ya gönderilen M. Kemal Paşa, Anadolu halkını örgütleyerek, Amasya Genelgesi, ile "Milletin İstiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." Diyerek ilk kez ulusal iradenin egemenliğinden söz etmiş, Erzurum, Sivas Kongreleriyle Kuvayı Milliyeyi (Ulusal güçleri) ve Ulusal iradeyi egemen kılmak gerektiği düşüncelerini öne çıkarmıştır. Bu düşüncelerle 23 Nisan 1920'de Ankara'da yeni bir devletin temellerini oluşturarak TBMM'ni kurmuştur.

Sömürgecilik ve işgalci emperyalist devletlere karşı, Dünya'da örnek bir mücadele başlatıldı. Parolamız ya İstiklal ya ölüm" denilerek, ya onurlu bağımsız bir devlet olarak yaşar, ya da toptan ölürüz diyen bir ulus elbette başarılı olucaktı. TBMM'nin önderliğinde ve M. Kemal Paşa'nın liderliğinde yürütülen Ulusal Kurtuluş savaşı başarıya erişerek, 24 Temmuz 1923'te yeni bağımsız Türk devleti dünyaca tanınmıştır. (Lozanda)

Cumhuriyete giden yolda Atatürk düşüncelerini adım adım gerçekleştirmiştir. Önce 1 Kasım 1922 de Saltanat kaldırılmış ve Lozan Antlaşmasında Türk halkını, Ankara'da kurulan TBMM temsil etmiştir. Aslında TBMM kuruluşundan itibaren adım adım Demokrasi ve Cumhuriyet yönetimine uygun kararlar almıştır. 13 Ekim 1923 te Ankara Başkent olması TBMM'de kabul edilmiştir. 1923 sonbaharında bir kabine bunalımı yaşanınca Atatürk bu fırsatı değerlendirmiştir.

Kurtuluş savaşının başından beri Saltanat ve Cumhuriyetçilik düşünceleri gizlice çarpışmaktaydı. Saltanat ve halifelik yanlıları fikirlerini açıkça söyleyebiliyorlardı. Ancak Mustafa Kemal Paşa, kalbinde bir sır gibi sakladığı Cumhuriyet fikrini ortaya çıkarıp uygulama için fırsat bekliyordu. İşte o fırsat 28 Ekim akşamı yemekten sonra İsmet ve Kazım paşalarla uzun uzadıya Kabine bunalımına çözüm ararken,

M. Kemal paşa," Arkadaşlar, Yarın Cumhuriyeti ilan edeceğiz" diyerek, birkaç maddelik Anayasa değişikliği taslağı hazırlayıp, ertesi gün 29 Ekim 1923 günü saat:20.30"Yaşasın Cumhuriyet" denilerek taslak görüşülüp, kabul edildi. Aynı gün Ankara Milletvekili Mustafa Kemal Paşa da Cumhurbaşkanı seçildi., (saat 20:45)

Cumhuriyet ilan edilince, Teşekkür konuşması için kürsüye gelen Atatürk, Türkiye Devleti'nin; zaten dünyaca bilinen, bilinmesi lazım gelen niteliğinin artık uluslararası bilinen ünvanıyla adlandırıldığını söyleyip, aynı konuşmada ulusumuzun kendisinde mevcut çok daha kolay gösterebileceğini, Türkiye Cumhuriyetinin dünyada işgal ettiği yere layık olduğunu eserleriyle ispatlayacağını, T.C. nin mutlu, başarılı ve muzaffer olacağını belirtti. Cumhuriyetin ilanı aynı gece tüm memlekete bildirildi. Ve her tarafta gece yarısından sonra

top sesleriyle ilan edildi.Durum her tarafta heyecan ve sevinçle karşılandı. Ertesi gün M. Kemal ismet Paşayı başbakanlıkta görevlendirdi.

Böylece Türk halkı padişah kulu olmaktan Cumhuriyetin eşit yurttaşı olma hakkını kazandı. T.C. uygar ülkeler arasında yerini aldı. Atatürk'e göre Cumhuriyet fazilettir. Faziletli ve namıslu insanlar yetiştirir. Sultanlıklar ise korku ve tehdide dayalı olduğundan korkak ve sefil insanlar yetiştirir. Atatürk "Benim en büyük eserim Cumhuriyettir" diyerek Cumhuriyetin önemini vurgulamıştır.

Atatürk'e göre millet egemenliğini isyan ederek almıştır Saltanatın kaldırışı sırasında yaptığı konuşmada egemenlik, zorla ve güçle alınır. Osmanoğulları, türk ulusunun egemenliğine zorla el koyduklarını, TBMM nin kurularak Türk halkı bu zorbalardan egemenliğini geri almıştır denmiştir. Atatürk'ün isteği Cumhuriyette temel esas ulusal egemenliktir.

Atatürk, Cumhuriyetin niteliklerini bir bilim adamı inceliği ile sualken şu hususlara dikkatimizi çekmeyi uygun görmüştür: Cumhuriyette son söz millet tarafından seçilen meclistedir.....

Cumhuriyet milletvekillerinden meydana gelen meclisi ve zorunlu bir zaman için seçilen devlet başkanıyla milli egemenliği korumanın en iyi yoludur. Cumhuriyette meclis Cumhurbaşkanı ve hükümet, halkın özgürlüğünü, güvenliğini ve rahatını düşünmek ve sağlamaya çalışmaktan başka bir şey yapamazlar. Cumhuriyet son çağlarda büyük uygar milletlerin hesapsız ıstırap ve kandan sonra vardıkları en sağlam devlet şeklidir. Oysa hükümdarlar yalnızca öteki dünyada tanrıya hesap vereceklerini söyleyerek halkı aldatıp denetimden kaçmışlardır. Cumhuriyette herkes hesap verir.(Bütün görevlere seçim ve tayinle gelir)

Cumhuriyetçilik; Cumhuriyetten hareket ederek, devletin siyasi rejimi olarak Cumhuriyeti benimsemek ve onu en iyi yönetim biçimi olarak kabul ederek benimsemek ve Cumhuriyetin ilke ve uygulamalarını gerçekleştirmektir. Cumhuriyetçilik, aynı zamanda Cumhuriyete sahip çıkmak ve onu korumak demektir. Cumhuriyetin özelliklerinin bütün vatandaşlar tarafından bilinmesi ve ona her zaman koşulsuz olarak sahip çıkılması anlamını taşımaktadır.

T.C. NİTELİKLERİ

1924 Anayasanın 1937'de kabul edilen ikinci maddesi ile Türkiye Devletinin; Cumhuriyetçi, Milliyetçi, Halkçı, Devletçi, laik ve İnkılapçı niteliklere sahip olduğu vurgulanmıştır.. 1961 ve 1982 Anayasası da rejimin adını aynen kabul ederek Cumhuriyet rejiminin değiştirilmesinin teklif dahi edilemeyeceğini karara bağlamıştır., ayrıca

T.C. Demokratik Laik,sosyal bir hukuk devletidir.

CUMHURİYETÇİLİĞİN ÖNEMİ VE SONUÇLARI

Kişi egemenliği düzeni yerine, ulus egemenliği devri başlamış, Osmanlı düzeninde kul olan insanlar eşit yurttaş hakkını elde etmiştir. Kadın-erkek eşitliği, tüm evrensel insan hakları ülkemize Cumhuriyetle görmüştür, yasalar karşısında tüm T.C. insanları eşit olmuştur. Kimseye ayrıcalık tanınmaz. Bugün özgür, bağımsız, onurlu, başı dik yaşıyorsak bunu Cumhuriyette ve onun korucusu Atatürk'e borçlu olduğumu hiçbir zaman unutmamalıyız. Bugün Ortadoğu ve İslam coğrafyasında 54 islam ülkesi içinde çağdaş, uygar Demokratik bir Cumhuriyet yalnız Türkiye'de vardır. Onlar şeyhler, hükümdarlar yönetiliyor.

Bu Cumhuriyeti Atatürk Türk Gençliğine bırakmıştır.

ATATÜRK VE TAM BAĞIMSIZLIK

Okt. Yusuf ERCAN

Atatürkçülük Akla bilime, insan sevgisine hoşgörüyeye dayanan çağdaşlığı esas olan demokratik bir dünya görüşüdür. Aynı zamanda Atatürkçülük T.C. nin kuruluş temellerini oluşturduğu gibi gelecekte de T.C. ni çağdaş uygarlığa erdirmek Dünya ulusları içinde, barış içinde onurlu, bağımsız evrensel ilkelere saygılı olarak çoğulcu Demokratik, Laik bir Sosyal hukuk Cumhuriyeti olmayı amaçlayan birbiriyle uyumlu düşünceler bütünüdür. Yani T.C. nin temel ideolojisidir.

Örneğin Atatürk'ün Devlet hayatındaki görüşlerinin, onun ekonomik görüşlerini veya fikir hayatına ilişkin görüşlerinin devlet hakkındaki görüşlerini etkilemediğini söylemek elbette mümkün değildir.

Atatürk devrimlerinin temel amacı, ulusal egemenlik ilkelerine dayanan Tam bağımsız,güçlü, çağdaş, ulusal ve laik T.C. nin kurulmasıdır.

DEVLETİN TANIMI: Bilindiği gibi devletin temel unsurları, ülke (yurt) adı verilen sınırları belli bir toprak parçası, bu toprak üzerinde yaşayan bir insan topluluğu (ulus, millet), bu topluluğun oluşturduğu bir siyasi teşkilat (örgüt) ve teşkilat içinde ortaya çıkan üstün bir buyurma kudretidir.

Devlet sınırları dışındaki başka hiçbir güçten emir almayan ve devlet içindeki bütün diğer güçlere emir verebilen bu üstün buyurma kudretine egemenlik (hakimiyet) denilmektedir.Egemenliğin gereği olarak devlet meşru kuvvet kullanma tekeline elinde bulunduran tek teşkilattır.

T.C DEVLETİNİN DAYANDIĞI ESASLAR

Yeni T.C Devleti, Osmanlı Devletinin devamı değildir. Atatürk de bunu sık sık vurgulamıştır. OSM. İmp. Tıpkı çağdaşları olan Rus çarlığı, Avusturya, Macaristan imp. Gibi bünyesinde birçok ulusları din, kültür, cemaat guruplarını barındıran çok uluslu bir imp.luktur oysa T.C ulusal bir devlettir. Osm devleti, kişisel egemenlik kurumuna dayanıyordu. T.C Ulusal egemenliği esas almıştır.üçüncü olarak Osmanlı imparatorluğu 17 yy sonra gerileme dönemine girerek bağımsızlığını yitirmeye başlamıştır.

Egemenliğin bir yönü ülke içinde iktidar olmaksa, diğer yönü de ülke dışında hiçbir iktidarın buyurma kudreti altında bulunmamak yani tam Bağımsızlıktır.19 yy. Osm. Devleti yarı bağımlı duruma girmiştir.(imzalamaya boyun eğdiği anlaşmalar, azınlıklar konusunda verdiği tavizler, kapitülasyonlar vs.)

Oysa yeni T.C Tam bağımsız bir devlet olarak kurulmuştur. Bu Bağımsızlık Atatürk'ün ifade ettiği her alanda bağımsızlıktır.

Atatürk İzmir iktisat kongresini açış konuşmasında, (17 Şubat 1923) Osm. İmp. Son dönemlerindeki bu yazı bağımlı durumu şöyle tasvir ediyordu

Artık Osmanlı Devleti hakikatte ve fiilen bağımsızlıktan yoksun bir hale getirilmişti. Gerçekten bir devlet ki, kendi teba'sına koyduğu bir vergiyi yabancılara koyamaz. Gümrük işlemlerini, resimlerini memleketin ve milletin ihtiyaçlarına göre düzenlemekten yasaklamıştır. Ve bir devlet ki, fazla olarak yabancılar üzerinde yargı hakkını uygulamaktan yoksundur.böyle bir devlete elbette ki bağımsız denilemez. Arzettiğin gibi gerçekte devlet bağımsızlığını çoktan kaybetmişti ve Osmanlı ülkesi yabancılardan serbest sömürgesinden başka bir şey değildi ve Osmanlı halkı içindeki Türk Milleti de tamamen esir bir vaziyette getirilmişti. Bu netice, milletin kendi iradesine kendi egemenliğine sahip bulunamamasından ve bu irade egemenliğin şunun bunun elinde kullanılagelmiş olmasından kaynaklanıyor. O halde kesinlikle diyebiliriz ki biz ulusal bir devir yaşamıyorduk ve ulusal bir tarihe sahip bulunmuyorduk.

Yakın bir geçmişin bu yarı bağımlı Osm. devletinin yıkılmasındaki durumu iyi değerlendiren büyük önderimiz Atatürk, Cumhuriyetin dayandığı tam bağımsızlık” ilkesini bütün yaşamı boyunca ısrarla bıkıp usanmadan savunmuş ve korumuştur.

Atatürk’ün “Tam Bağımsızlık” konusundaki en veciz sözleri Nutuk’un hafızalarımıza işlenmiş olan şu satırlarda yer almaktadır.Osm. Devleti; Birinci Dünya savaşı sonunda yenilerek 30 Ekim 1918’de Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzaladıktan sonra Yurdun büyük bir bölümünün Emperyalist devletler tarafından işgal edildiği sırada kimileri yerel kurtuluş çareleri ararken, kimileri de güçlü bir devletin manda ve himayesine girmeyi önerdikleri tarihte M. Kemal Paşa şunları söylüyordu. Kurtuluş için çözüm yolu “Esas Türk Milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu esas ancak tam bağımsızlıkla temin olunabilir. Ne kadar zengin ve müreffeh olursa olsun, bağımsızlıktan yoksun bir millet, medeni insanlık karşısında uşak olmak mevkünden yüksek bir muameleye layık olamaz. Yabancı bir devletin koruyuculuğu ve kolaycılığını kabul etmek, insanlık vasıflarından yoksunluğu, aciz ve beceriksizliği itiraftan başka bir şey değildir. Gerçekten bu duruma düşmemiş olanların istiyerek başlarına bir yabancı efendi getirmelerine asla ihtimal verilemez.

Halbuki Türk’ün haysiyeti ve izzeti nefsi ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa mahvolsun evladır !(daha iyidir)

Öyleyse ya İstiklal (Bağımsızlık) ya ölüm! “diyerek tercihini böyle ortaya koyuyordu.

Atatürk, Nutuk’ta Objektif bir zorunluluk olarak ele aldığı “Tam Bağımsızlık” kavramı hakkında daha kişisel düşünce ve duygularını da 24 Nisan 1921 tarihinde Hakimiyet-i Milliye Gazetesine verdiği şu demeçte açıklamaktadır.

“Hürriyet ve Bağımsızlık benim karakterimdir. Bence bir millette şeref, haysiyetin, namusun ve insanlığın doğup yaşayabilmesi , mutlak ve ulusun özgürlük ve bağımsızlığına sahip olmasıyla mümkündür. Ben şahsen bu saydığım vasıflara çok önem veririm ve bu vasıfların kendimde varlığını iddia edebilmek için ulusumun da aynı vasıflarla nitelenmesini şart ve esas bilirim. Ben yaşayabilmek için mutlaka bağımsız bir ulusun evladı kalmalıyım. Bu sebeple ulusal bağımsızlık bence bir hayat meselesidir.

Atatürk’e göre bağımsızlık, biçimsel veya sözde bir bağımsızlık değil, her alanda tam ve gerçek bağımsızlıktır.. 1921 yılında Güney illerimizde (Adana Antep,Maraş,Urfa) Fransızlar ve onların maşası olan Ermenilere karşı yapılan Kuvayi-Millie mücadelesinin başarısı sonunda Fransızlar T.B.M.M ni tanımak zorunda kalmışlardı. Ancak bir taraftanda Sevr Antlaşması koşullarına benzer bir anlaşma imzalayarak çekilmek istemişlerdir. Anlaşma için Temsilcileri Fraklen Bouillon’u Ankara’ya göndermişlerdir.

Atatürk, Franklen Bouillon’a yapacağımız antlaşmanın temel dayanağının Tam Bağımsızlık olacağını söyler ve “Tam Bağımsızlık denildiği zaman, elbette Siyasi, Mali, İktisadi, adli, askeri, kültürel vb, her hususta tam Bağımsızlık ve tam serbestlik demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde bağımsızlıktan yoksunluk, millet ve memleketin gerçek manasıyla bütün bağımsızlığından yoksunluğu demektir.

Atatürk, Osm. Devletinin ekonomik gelişmesini engellemiş olan kapitülasyonları çeşitli konuşmalarında şiddetle eleştirmiştir. Örneğin, 25 aralık 1922 tarihinde bir yabancı gazeteciye verdiği demeçte ,” kapitülasyonların Türk Ulusu için ne derece nefret edilir bir şey olduğunu size tarife muktedir değilim. Bunları çeşitli adlar altında gizleyerek bize kabul ettirmeyi başaracaklarını düşünen ve tahayyul edenler, bu konuda pek çok aldanıyorlar. Zira Türkler, kapitülasyonların devamını kendilerini pek az bir zamanda ölüme sevk edeceğini pek iyi anlamışlardır.” Demiştir. Atatürk 1 Mart 1922 de B.M.M. üçüncü toplantı yılını açarken mali bağımsızlık konusunda neler söylemiştir.

Bugünkü savaşlarımızın gayesi” tam bağımsızlıktır. Bağımsızlığın bütünlüğü ise ancak mali bağımsızlıkla mümkündür. Bir devletin maliyesi bağımsızlıktan yoksun olunca, o devletin bütün hayat kollarında bağımsızlık felce uğramıştır. Çünkü her devlet organı ancak maliye kuvveti ile yaşar. Mali bağımsızlığın korunması için ilk şart bütçenin ekonomik bünye

ile orantılı ve denk olmasıdır. Dolayısıyla, devlet bünyesini yaşatmak için dışarıya başvurmaksızın memleketin gelir kaynaklarıyla idareyi temin çare ve tedbirlerini bulmak lazım ve mümkündür.”

Lozan Konferansında İngiliz delegesi Lorol Gürzon’un İsmet Paşa’ya” her isteğimizi reddediyorsunuz, reddettiklerinizin hepsini hepsini cebime atıyorsun. Savaştan yeni çıktınız, (hiç bir şeyiniz yok nasıl idare olacaksınız para bizde birde ABD’de var) Nasıl olsa gelip bizden (kendisi ABD)yi gösteriş para isteyeceksiniz. O zaman, reddettiğiniz kapitülasyonları yeniden kabul edeceksiniz. Onun için kapitülasyonların kaldırılmasına itiraz etmeyin demiştir. İsmet Paşa, Tam Bağımsızlığı savunarak, sizden para istemeye de gelmeyeceğiz demiştir. Gerçekten de İsmet Paşa bu sözleri unutmayıp, Başbakan olduğu sularda, Cumhuriyetin ilk yıllarında Dış borçlanmadan kaçınılarak samimi ve denk bütçe ödenekleri sınırları içinde kalmıştı. Cumhuriyetin ilk on yılı içinde hazırlanan ve uygulama sonuçları alınan bütçeler, ilke olarak denkti. Çünkü ilk on yıl bütçesinden sekizi bütçe fazlası vermiştir. Yalnızca 1925 ve 1931 yılı bütçeleri çok az bütçe açığı vermiştir.

Kamu harcamalarında savurganlıktan dikkatle kaçınılmış, sağlık, eğitim ve savunma harcamalarına öncelik tanınmıştır. Üstelik Lozan’da üstlenilen Osmanlı Devleti’nin Duyun-u Umumiye borçları ile millileştirmelere yapılan ödemeler, bütçe gelirlerinin %15’ i tutarına varıyordu Osmanlı Borçları bugünkü tutarla 1 trilyon 32 milyon lira 1956 yılına kadar ödenip tamamlanmıştır.

Atatürk’ün liderlik Stratejisinin önemli özelliklerinden biri” uygulamayı birtakım safhalara ayırmak ve olaylardan yararlanarak, Ulusun duygu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım hedefe ulaşmaya çalışmaktır.

Oysa Atatürk, Tam bağımsızlık hedefinde o kadar kararlı ve hassastır ki, bu konuda esnek ve tedrici (Aşamalı) bir strateji izlemeyi aklından bile geçirmemiş, tam bağımsızlık hedefini Milli mücadeleye başladığı ilk günden itibaren bütün açıklığı ve tavizsizliği ile ortaya koymuştur.

Nitekim Sivas Kongresinde (4-11 Eylül 1919) en yakın arkadaşları bile Amerikan Mandasını savundukları halde o bu formüllere hiç iltifat etmemiştir.aynı şekilde Lozan Barış konferansında Kapitülasyonlar, en çetin pazarlık konusu olmuş ama Atatürk bu konuda da tavizsiz tutumunu sonuna dek ısrarla sürdürmüştür.

Atatürk’ün Tam Bağımsızlık anlayışının yabancı düşmanlığı, ya da dış ilişkilerde yalnızlık politikası anlamına gelmediğini de hemen belirtelim. Milli mücadelenin ilk günlerinde Sivas Kong. Alınan karara göre, devlet ve milletimizin iç ve dış bağımsızlığı ve vatanımızın bütünlüğü mahfuz kalmak şartıyla milliyet esaslarına uygun ve memleketimize karşı saldırı emeli beslemeyen herhangi bir devletin bilimsel,ekonomik ve endüstriyel yardımı memnuniyetle karşılanacaktır. (Sivas kong. Madde 7) bu akıllı politika daha sonraki yıllarda da aynen sürdürülmüştür.

Atatürk Adana esnafıyla yaptığı bir söyleşide Ekonomik hayata egemen olmadıkça toprakların elimizde bulunduruluşunu ona gençlikte sahip olma saymamıştır. Eskiden Adana’yı kaplayan yabancı ulustan gelme kimseler zanaat ocaklarımızı ele geçirmişlerdir. Bu ülkenin öz sahibi kendileri imiş gibi davranıyorlardı. Densizliğin bundan büyüğü olamazdı. Öylelerinin bu verimli ülkede hiç hakkı yoktur. Ülkemiz sizindir Türklerindir.....

Atatürk Tarsus’ta çiftçilere yaptığı konuşmadada:Bizi iktisadi hayatımızı geliştirme, böylece refaha ulaşma amacına varmaktan alıkoyan iki kuvvet vardır.. biri dış düşmanlar bunlar bizi sömürge haline koymak için ilerlememizi istemiyenlerdir. Fakat bizim için bunlardan daha zararlı, daha öldürücü bir sınıf daha vardır. O da içimizden çıkması muhtemel olan hainlerdir.

Siyasi askeri zaferleri ekonomi zaferleri taçlandıracaktır.

YABANCI SERMAYE: yabancı şirketlerin milli servetin bir kısmını (kârı) alıp götürmesinin bizi fakirleştirdiğini, eğer tüccarlar bizden olmazsa ulusal servetin önemli bir

kısmı yabancılardan kalacaktır.. yabancı sermayenin ancak ve ancak bağımsızlığımıza hiçbir zararı dokunmayacak koşullar altında gelmesi halinde öna razı olunabilir. Kurtuluş savaşımızın en kötü günlerinde bile Dışişleri Bakanımız (Bekir Sami Beyin) İtalya ve Fransa ile yaptığı antlaşmalar, ekonomik anlamda bu devletlere bazı ayrıcalıklar tanıdığı için, Ekonomik bağımsızlığa aykırı görüldüğü için Atatürk'çe reddedilmiştir.

Atatürk, gerçekçi bir devlet adamı olarak geri kalmış bir toplumun dış borçlanmadan tamamen vazgeçemeyeceğini de bildiğinden ötürüdür ki, zorunluluk halinde ancak ÜRETİM AMACI İLE ve mali bağımsızlığımızı zedelemeyecek koşullar altında, böyle bir yola gidilmesini kabul etmiştir.

“BİRAZ BAĞIMLILIK” BAĞIMSIZLIKLA BAĞDAŞMAZ

Kurtuluş savaşında, Rauf Bey, Bekir Sami Kara, Vasıf Beyler Tam bağımsızlık yerine biraz zedelenmiş, bir miktarı kaybolmuş bağımsızlık, ya da AMARİKAN MANDASI fikrini ileri sürerken Atatürk siyasi ve askeri bakımdan, tam bağımsızlık sağlanıncaya kadar düşmanlarla vuruşmak ve onları yeneceğimize olan kesin inançla savaşı sürdürmek.... demiştir.

TAM BAĞIMSIZLIĞI KORUMADA EN ÖNEMLİ SORUN

Bir toplumun yöneticilerini seçme sorunudur.kaderi “dıştan beslenen” ya da ulusun kendi bacakları üzerinde durması ve yürümesi gibi zor bir ilkeyi benimseyecek kadar zayıf ruhlu siyaset adamlarının eline geçen bir ulus ve toplum bağımsızlığını koruma ve geri almada dış düşmanlardan çok iç düşmanın hile ve direnmeleri ile uğraşmak zorunluluğunda kalır. Yeni emperyalizmin batılı inceleyicileri bile yardımda bulunan kapitalist devletinsadece kendi aşırı çıkarları için bu yola gittiğini ve sıkışarak yardım isteme hatasını işleyen ulusu feci biçimde sömürdüğünü veya azdığını kısmen ortaya koymaktadır.

1919'un mandacıları gibi bugün de İMF ve ABD yardımı,, ittifakı, ikili anlaşmaları olmaksızın T:C. nin yaşayamayacağını iddia edenler de elbet yanılığ içindedirler. Tam Bağımsızlık, Atatürk'ün deyişiyle bir dünya görüşü ve onur anlayışıdır.

Bu kuşağın maddi çıkarları ve bol tüketim olanaklarına kavuşmak için verilen tavizlerle hem ulusal onurun çiğnenmemesini, hem de gelecek kuşakların “bağımsızlığın verdiği büyük olanaklardan yoksun kalmasını kabul etmeye ve nihayet ulusun bağımlı duruma düşmesine razı olmaya bugünkü kuşakların ve yöneticilerin hakkı var mıdır?

Kaynaklar

1 Nutuk M:K: Atatürk

2 Atatürk ve tam bağımsızlık, Prof.Dr. Muammer Aksoy

3 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi: 2 yök yay.

4 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Prof. Hamza Eroğlu

5 Türk Devriminin Temelleri ve gelişimi Prof Ahmet Mumcu

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCEDE LAİKLİĞİN YERİ VE ÖNEMİ

Okt. Yusuf ERCAN

Tarih boyunca özgür ve bağımsız olarak yaşamış Türk ulusu Osmanlı imp. 1. Dünya savaşında (emperyalist) paylaşım savaşı) yenilgisiyle bağımsızlığını yitirmişti. Ancak tarihi karakterine aykırı olan bu durum çok sürmemiş, Türk Ulusu, bağrında yetiştirdiği M. Kemal Paşa'nın örgütleyiciliği ve önderliğiyle işgalci emperyalist devletlere karşı verdiği örnek mücadele ve savaş sonunda, yepyeni yapısıyla Tam Bağımsız Türkiye Cumhuriyetini kurmuştur.

Bir daha içte hurafe ve doğmaların, dışta sömürgecilik ve emperyalizmin pençesine düşmemesi için, tüm ezilen uluslara örnek teşkil edecek bir mücadele sonunda kazanılan bu zaferin kalıcılığını sağlamak, Türk Ulusunun sonsuza dek onurlu bir şekilde uygar devletler arasında yerini alması, hatta önde gidebilmesi için, büyük Atatürk'ümüz tarafından Cumhuriyetimizin temel ilkeleri belirlenmiştir.

Devletimizin varlığı bağımsızlığı için büyük Atatürk'ümüz tarafından belirlenen devrim ve İlkeler aklın ve bilimin rehberliğine esas olan, hiçbir şekilde sarsılmayacak temel ve evrensel düşüncelerdir. Tüm dünyadaki bilimin ve uygarlığın tarihsel gelişiminden örnek alınarak, halkımızın, ülkemizin koşullarıyla uygun olarak bir senteze varılarak elde edilmiştir.

Atatürk İlkelerinin kökeninde Akılcı ve bilimci düşünce Fransız ihtilalinin (1789) getirdiği: Ulusal Egemenlik, Demokrasi, eşitlik, adalet, özgürlük, sınıfsız toplum eşit yurttaşlık, self deteminasyon (her ulusun kendi kendini belirleme hakkı) Milliyetçilik ve Türkçülük akımının etkileri de dikkate alan büyük devrimcimiz ve devlet kurucumuz M.Kemal Atatürk, kendi yüksek dehasının sentezini de katarak, altı ilke olan Atatürk İlkelerini oluşturmuştur.

Cumhuriyetimize can veren temel taşları olarak kabul ettiğimiz Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Devletçilik, Halkçılık, Devrimcilik ve Laikçiliktir şüphesiz bu ilkeler birbirini tamamlayan ve her biri ayrı değerde olan ilkelerdir. Laiklik, kısa tanımıyla din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılarak toplumun yaşayışının ve devlet işlerinin birbirinden ayrılarak toplumun yaşayışının ve devletin işlerinde esas olan hukuk kurallarının akıl ve bilim yurt gerçeklerine uygun olarak düzenlenmiştir.

Atatürk Cumhuriyetini en iyi karakterize edecek nitelik laik karakteridir.çünkü Laiklik gerçekleşmez. Devamlı ve titiz bir saygı görmezse, Atatürk'çü Devrimin hedefi olan çağdaş demokratik ve bağımsız Cumhuriyetimizin varlığı tehlikeye düşeceği gibi bir diğer hedef olan Türk toplumunu çağdaşlaştırma çabası da iflase uğrar. Toplumumuzun yeniden ortaçağ karanlığına gömülür. (Pro. İsmet Giritli) çünkü çağdaş toplumlar laik toplumlarda laiklik, akılcı ve bilimci düşüncenin bir sonucu ve gerekliliğidir.

Laiklik Atatürkçü düşünce sistemi içerisinde neden bu kadar önemlidir. Bilindiği üzere yıkılan Osmanlı Devleti, devlet işlerini din kurallarıyla yürüten anti laik bir devletti. Ortaçağda batı devletleri de aynı şekilde devleti Hıristiyanlık inançlarına uygun bir şekilde yönettiklerinden hiçbir buluş ve ilerleme sağlanamamış, uygarlık bir adım gelişmemiştir. Hele hele Osmanlı devleti son zamanlarda dinden medet uman hale gelmiştir. Balkan savaşının en felaketli günlerinde şeyhülislam (Fetva makamı) bütün okullara bir fetva içinde yazılı olan duanın her öğrenci tarafından(4444) kere okunması emredilerek, ordularımızın savaştan muzaffer çıkacağı düşünülmüştür. Sonuç felaket olmuştur.

Din kuralları dogmatik olup, toplumun değişen ve gelişen şartlarına göre onları değiştirmek mümkün değildir.inanç kurallarına olduğu gibi inanmak gerekliliği her dinde mevcuttur. İncil'in bir babı, Tevrat'ın bir bölümü,ya da Kuran'ın birkaç ayeti günümüz toplumunun yaşam biçimine uymuyorsa onları değiştirmek kimsenin aklından geçmez. Onlara olduğu gibi inanmak gerekliliği vardır. Bu da toplumun donmasına ve gelişmesine engel teşkil

eder. O halde çıkış yolu nedir? Din ve inanç kurallarıyla devleti ve toplumu yönetmekten vazgeçip, toplumun değişen ve gelişen dinanizmine engel olmamaktır. Devleti ve toplumu din kuralları yerine, zamana ve toplumun günlük gereksinmelerine uygun, akıl ve bilim esaslarına dayalı çağdaş hukuk kurallarıyla yönetmektir.

Din ve İnanç duygusu kişilerin özgür vicdanlarına bırakmaktır. Bütün dünyadaki gelişme ve uygarlaşma çizgisi bu mantıkla yola çıkmış ve insanlığın yararına olmuştur. Batı dünyası 15. ve 16. yy. Rönesans ve Reform hareketlerinden itibaren Din ve Dünya işlerini ayırmaya başlamış, Güzel sanatları, Edebiyatı, Düşünce ve bilim hayatını din kurallarının başkasından kurtarmış, devlet yönetimine akılcı ülkeleri getirme mücadelesine başlamıştır. Bir aydınlanma döneminin ardından, aklın inançtan, bilimin dinden ayrıştırarak 1789 Fransız devrimiyle laik Cumhuriyete ulaşmıştır.

Batıda bilimsel buluşlar, keşifler, icatlar yarış halinde iken, Osmanlı İmparatorluğunda; en basit bir yeniliğin dahi şeriate uygun mudur, değerlidir ? tartışmalarıyla çoğu kez kabul edilmemiştir. Matbaa gibi bir araç bile 1450 yılında Fatih döneminde, Avrupa'da kullanılmaya başlamış, Osmanlı devletinde yaşayan Rumlara, Ermenilere, Musevilere matbaa açma izni verilmiş, Şeyhülislam Müslümanların matbaa kullanmalarına fetva vermemiştir.. matbaa ancak 1727'de Müslümanların kullanmasına kısıtlı olarak izin verilmiştir. Bugün Matbaanın, uçağın makinanın, motorun v.s. kullanılmasıyla o kimse dinden çıkmamış, aksine matbaanın yaygınlaşmasıyla Müslümanlara aydınlanma yolu açılmıştır.

Atatürk'ün dediği gibi ; Biz İlhamlarımızı gökten ve gapten değil, doğrudan doğruya hayattan almış bulunuyoruz. Bizim yolumuzu çizen içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığımız Türk ulusu ve bir de uluslar tarihinin bin bir facia ve ızdırap kaydeden yapraklarında çıkardığımız niceliktir.

Osmanlı Devletinin geri kalmasında temel sebebin, taassup ve doğmalara körü körüne bağlılık olduğu gerçeği, 19. yüzyıldan itibaren II. Mahmut döneminde bazı yöneticilerin dikkatini çekmiş, bazı reformlara gidilmiş, Tanzimat döneminde (1839) yoğunlaşarak devan etmiştir. Batıdan laik kökenli bazı kurumlar getirilmiş ise de, devletin şeriatçı yapısına uygun olarak eski dinsel kökenli kurumlarda devam etmiştir. büyük düşünürümüz Ziya Gökalp'in deyişiyle siyasi bünyemizdeki ikilikler (iki türlü okul iki türlü mahkeme v.s) ve yanlışlıklar devam etmiştir.

İşte Tanzimat döneminin ve meşrutiyet dönemlerinin ürünü olan bu ikiliyi Atatürk devrimleri ortadan kaldırmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra laikleşmeye devam edilmiştir. Halifeliğin kaldırılması, Tevhid-i Tedrisat kanunu, Şeriye ve Efkal Bakanlığının kaldırılması (3 mart 1924) medeni kanunun kabulü (1926) şapka kanunu, Tekke türbelerin kaldırılması (1925) harf devrimi (1928) Hafta tatili (1935) v.s.

Atatürk'ün 1925 yılında Tekke-Türbe ve Zaviyeler için söylediği sözler ne yazık ki bugün geçerliliğini yitirmek üzeredir. Ölümlerden medet ummak medeni bir toplum için yüz karasıdır... bugün ilmin, fenin, bütün kapsamıyla medeniyetin saçtığı ışık karşısında filan veya falan şeyhin irşadıyla maddi ve manevi saadet arayacak kadar ilkel insanların medeni Türk toplumunda varolabileceğini asla kabul etmiyorum. Efendiler ve ey millet, iyi biliniz ki, T.C. Şeyhler, dervişler, müritler mensuplar memleketi olamaz.. en doğru en hakiki tarikat medeniyet tarikatıdır..

Laiklik alanında yapılan devrimlerin en önemlilerinden biri de kuşkusuz 1926 da kabul edilen medeni kanundur. Din ve şeriat kurallarıyla kadını ikinci sınıf köle insan gibi eğitimden, öğretimden uzaklaştırıp edilgen kılan kurallara son verilip, kadın evlenmede, boşanmada, mirasta, eğitimde, üretimde, daha sonra 1934 yasasıyla milletvekili, Bakan, Başbakan olarak yönetimde söz sahibi olan birinci sınıf yurttaş olmuştur.

Laikliğin en önemli özelliklerinden biri de toplumun bütün fertleri için din ve inanç özgürlüğünün tanınmasıdır. Atatürk'e göre : “ vicdan Hürriyeti mutlak ve taarruz edilemez. Ferdin tabii haklarının en önemlilerinden tanınmalıdır.. her fert istediğini düşünmek istediğini

inanmak, kendine özgü siyasi bir düşünceye sahip olmak, inandığı bir dinin icaplarını yapmak ya da yapmamak hak ve hürriyetine sahiptir. Kimsenin fikir ve vicdanına hakim olunamaz. her reşit (18yaş)dinini seçmekte özgürdür.” T.C.’de ayinler gelen asayişe ve adaba aykırı olmamak ve siyasi gösteri mahiyetinde olmamak kaydıyla serbesttir. Din hususiyetine ilişkin esaslar Anayasamızın 24. maddesine uygun olarak serbesttir.

Laik Devletin resmi bir dini yoktur olamaz da dolayısıyla devlet, herhangi bir dini ve mezhebi üstün tutamaz., taraf olamaz, ekonomik olarak destek veremez. Laik devlet, herhangi bir dini yasaklamadığı gibi, hiçbir hiç bir dine inanmayı da hoş görür.dindarı da ödüllendirmez. v.s. T.C. uygulamada yurttaşların inançlarını, etnik kökenlerini laik devlette din kurumları ile devlet kurumları birbirinden ayırılır. Din kurumları ile devlet kurumları birbirinden ayırılır. Din kurumları devlet kurumlarında örgütlenemez.

Bir istisna durum olarak Anayasanın 136. maddesine göre Diyanet işleri Başkanlığı laikliğe uygun olarak bütün siyasi görüş ve düşüncelerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi sağlayacak görevleri yerine getirir denmekte ise de bugün bu kurumun günümüzde suni mezheplere hizmet verdiği ve gerçek laikliğe aykırı bir kurum olduğu tartışılmaktadır. Türkiye’de suni Müslümanların dışında mezhepler, (Aleviler, Bektaşiler,Ateistler, başka din ve inançta olanlar) bu kuruma karşı çıkıp devletin 5-6 bakanlığın bütçesine denk bir bütçe ile bu kurumu ayakta tutmasıyla diğer inanç guruplarına haksız davranıldığı noktasından eleştirilmektedir. Gelişmiş ülkelerde uygulanan gerçek laikliğe uygun olarak din hizmetlerinin cemaatlere bırakılması toplumun gündemindedir.

Bu eleştirilerde elbette ki haklılık payı vardır. Ancak geçmişteki 31 mart gerici ayaklanması bir Şeyh Sait Ayaklanması ve menemen olayı gibi şeriat odaklı hareketlerin hep suni-nakşibendi tarikatlarının camilerde üstlenerek yönetimi ele geçirmeleri düşünüldüğünde, Türkiye’de eğitim ve kültür seviyesinin geriliği ve laik Cumhuriyetin kuşatma altında olduğu (iç ve dış odaklar) bu aşamada camileri devletin denetiminden uzak tutmak, laik Cumhuriyeti daha da tehlikeye düşürecektir. Benim kanaatime göre Türkiye’de dini, Avrupa’da ve gelişmiş ülkelerde olduğu gibi tam bir Laiklik anlayışla cemaatlere bırakmak için 10-15 yıl belki de daha fazla beklemek gerekecektir.

Bugün devlet yönetiminde kesinlikle dinsel kurallar yoktur. Toplumun ihtiyaçlarına uygun hukuk kuralları, akıl ve bilim verilerine göre değerlendirilmektedir.

Laiklik kimilerinin amaçlı biçimli çarpıtarak söyledikleri gibi, yalnızca din ve vicdan özgürlüğü değildir. Laiklik yalnızca din ve devlet işlerinin ayrılması da değildir. Laiklik, bunları da kapsayacak biçimde, ama her şeyden önce egemenliğin ulusa verilmesidir. Laiklik ilkesi ile din sömürüsü, dinin politik ve maddi çıkar ve toplumsal baskı aracı olarak kullanılması önlenmeye çalışılmıştır.

Laiklik, dinsel ve mezhepsel görüş ayrılıklarına kişinin özel yaşam alanına hapsedmeyi, siyaset dışında tutmayı amaçlamıştır. Kısaca bu ilke, dinin vicdanlardaki kutsal yerini almasını, inancın Tanrı ile kul arasında kalmasını sağlamıştır.

Laikliğin yalnızca din ve vicdan özgürlüğüne indirgenmesi de amaçlı bir saptırmacadır. Bu saptırmacaya Osmanlının da Laik olduğu yanıltmasını sağlayabilmek için başvurulmaktadır.Bunun amacı Osmanlı toplum yapısının yeniden canlandırılmasıdır. Oysa, Osmanlı’da egemenlik ulusa ait olmadığı için Laiklikten söz etmenin olanağı yoktur.. çünkü bir toplumda din ve vicdan özgürlüğünün bulunduğu söylenebilmesi için o toplumun tüm kesimleri yönünden bu özgürlüğün geçerli olması gerekir. Osmanlı’da Hıristiyan ya da Musevi uyruk için var olan din ve vicdan özgürlüğü Müslüman uyruk için yoktur. Eğer Müslümanlığı seçmişseniz onun tüm kurallarını tartışmasız uygulamak zorunda idiniz.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, Atatürkçü Düşünce Sisteminde laiklik, aynı zamanda bir yaşam tarzı, dünya ve toplum sorunlarına akılcı ve bilimci bir bakış açısidir. Laiklik demokrasinin olmazsa olmaz koşuludur.çünkü laiklik plüralizmin (çoğulculuk) çok sesliliğin anahtarıdır. Laikliğin olmadığı yerde, ya bir dinin egemenliği ya da faşist komünist bir

diktatörlük vardır. Özgürlükçü katılımcı, gerçek demokrasinin ve temel insan haklarının garantisidir. Bakın Atatürk'ümüz ne diyor :

Cumhuriyetimiz laikdir,"T.C. nin resmi dini yoktur T.C. inde herkes tanrıya istediği gibi ibadet eder. Türkiye'de bir kimsenin düşüncelerini zorla başkalarına kabul ettirmeye kalkışacak kimse yoktur ve buna izin verilmez. Devletin belirli bir dini olamaz. Çünkü bir devlet içinde çeşitli dinlerden insanlar bulunur. Belirli bi dini resmen kabul etmek, o dinden olmayan yurttaşlara üvey çocuk işlemi yapmaktır demektir.

Bizi yanlış yola sevk eden soysuzlar, çok kere din perdesine bürünmüşlerdir. Saf ve temiz ahlaklı halkımızı, hep şeriat sözleriyle aldatıla gelmişlerdir. Tarihimizi okuyunuz, görürsünüz ki, milleti mahveden, tutsak eden kötülükler, hep din küsvesi altındaki küfür ve alçakçılıktan gelmiştir. Büyük Millet Meclisi ve onun Anayasası bireylerin dinini tanımakta, onlara özgünce ibadet hakkı vermektedir. Bunun dışında bir de devletin dinsel bir siyaset izlemesi ve yönetimdeki ulusal toplulukların (uyrukların) vicdan özgürlüklerine maddi olmasa da manevi baskı yapmasını istemek, akıl ve mantıkça doğru olamaz. İşte bunun için Laikliği, yani din ile dünya işlerini birbirinden ayrılmasını istedik, sevinerek yine görüyorum ki, lak Cumhuriyet ilkesinde birlikteyiz. Zaten benim Siyasal yaşamda bir yanlı olarak daima aradığım ve arayacağım temel budur.

Bu anlamda, bugün uygulanan zorunlu din dersleri de laikliğe ve temel insan haklarına aykırıdır. Olması gereken 1961 Anayasasındaki gibi seçmeli hale getirmektir. Türkiye'de kadın hakları laik anlayışla gelişmiştir. Teokratik (dinsel devlet) devletlerde kadınlar 2. sınıf yurttaş sayılmaktadır. Örneğin: II. Mahmut zamanında yapılan ilk nüfus sayımında yalnızca erkekler sayılmıştır. "Bir toplum, kadın ve erkek iki cinsten meydana gelir, mümkünmüdür ki , bir cinste göklere çıkarıp, diğer cinsi ayağında zincirle bağlayarak o toplum yükselebilsin, böyle bir topluma uygun bir toplum denebilir mi?" diyen Atatürk, 1926 da medeni kanunu kabul ederek, evlenme, boşanma, nafaka, miras konusunda erkekle eşit haklara kavuşturduğu Türk kadınına daha sonra 1930 da Belediye seçimlerine katılmağa, meclislere üye olma hakkı vermiş, 1934 de çoğu Avrupa ülkesinden önce Türk kadınına Milletvekili olma hakkına kavuşturmuştur. Bütün bu ilerleme ve gelişmeler laik anlayışın sonucudur. Bugün, Dünya'da 54 islam ülkesi içerisinde, Ulusal Egemenlik, Demokrasi, insan hakları, laiklik yalnızca Atatürk'ün kurduğu Laik Türkiye Cumhuriyetinde var. Onların bir Mustafa kemalleri olmadığı için çoğu yarı sömürge, kale emperyalizmin pençesinde, diktatörlerin yönetiminde insan haklarından, bağımsızlıktan, onurdan yoksun olarak yaşamakta ve sömürülmektedir.

Laiklik dinsizlik değildir. Bazı çıkarıcı ve istismarcı çevrelerin saptırdığı gibi laiklik, kesinlikle dinsizlik değildir. Tam tersine din ve düşünce özgürlüğüdür. Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğunun yönetim biçimi resmen din olmasına karşın, Cumhuriyet döneminde iki İmparatorluktan fazla camii yapılmıştır. Bugün resmi rakamlar 85 binin üzerinde Türkiye'de camii var Türkiye'de kimseye neden ibadet ediyorsun, neden oruç tutuyorsun diye kimse karışmamıştır. tam tersine az da olsa zaman, zaman oruç tutmayanlar baskıya uğramıştır. Atatürk hurafeciliğin ve yersiz inançların hep karşısında olmuştur.

İslam dinini her vesile ile takdir eden Atatürk: "bizim dinimiz en makul ve en tabii bir dindir ve ancak bundan dolayı son din olmuştur. Bir dinin tabii olması için akla, fenne, mantığa uygun olması lazımdır. Bizim dinimiz bunlara tamamen uygundur."

Atatürk din adamlarının, gerçekçi yorumlar yaparak halkı karanlığa sürüklemekten uzak olmasını isterdi. İslam dinini çok iyi bilen ve özümseyen Atatürk "bizim dinimiz milletimize kötü, zavallı ve aşağı olmayı tavsiye etmez. Aksine Allah ta Peygamberde insanların ve milletlerin yücelik ve şerefini korumalarını emreder. Allahın emri çok çalışmaktır. Zamanın gereklerine göre ilimden ve fenden her türlü medeni buluşlardan mümkün olduğu kadar yararlanmak zorunludur.. Dini İstismar ederek çıkan uyanlar, iğrenç kimselerdir.

Atatürk'ün Laikliği gerçekleştirerek din ve dinsel düşüncelere muhalefet etmemiş, taassuba ve gerici hareketlere hep karşı olmuştur. Dinin, toplumun ilerleme ve gelişmesini engelleyici bir konumdan çıkarılmasını sağlamıştır.halifeliğin kaldırılışı sırasında yaptığı şu konuşmada buna en güzel örnek teşkil eder."Seçimi ile mutlu bulunduğumuz İslam dinini yüzyıllardan beri gelenek haline getirmiş olduğu üzere siyasi bir araç olmaktan kurtarmanın ve yükseltmenin gerekli olduğu gerçeğini görüyoruz.kutsal ve tanrısal inanışımızı ve vicdanımızı karışık ve türlü renge giren ve her türlü çıkar ve ihtirasların tecelli sahnesi olan politikadan ve politikanın bütün kötülüklerinden bir an önce ve kesinlikle masun bulundurmak, milletin dünya ve ahirette mutluluğunu emrettiği gibi zarurettir. Ancak bu suretle İslam dininin uygar demokratik bir aşamaya ulaşp, dünya ile entegre olması için tek yol laikliği güçlendirmeden geçeceği aşıkardır.....